-శ్రీమతి ఎ. ఎస్. మణి

[ఈ నాటిక అంతా ఒకే గదిలో, డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో నడుస్తుంది.]

1

కల్యాణి-తల్లి (వయసు 40 ఉంటాయి.)
జలజ – రెండవకూతురు – ఇరవై ఏళ్ళు
నీరజ – పెద్దకూతురు – 22 ఏళ్ళు.
రాజా – కొడుకు – 15 ఏళ్ళు.
సుభద్ర-అమ్మమ్మ (కల్యాణి తల్లి) – 60 ఏళ్ళు
బేబీ -మూడవ కూతురు – ఎనిమి దేళ్ళు – (ఆఖరి పిల్ల)

(కల్యాణి ఆ గదిలో సర్దుతూ ఉంటుంది. మొహంలో చిరాకు, ఆదుర్దా.)

కల్యాణి : ఈయన ఎప్పుడూ ఇదే వరస! ఆఫీసులో కూచుని కబురు చేస్తారు, మహారాజు! ఈ వ్యవహారమంతా నేనే పడాలి. ఈ పిల్ల సమయానికి స్నేహితురాలింటికి వెళ్ళి కూర్చుంది. పోనీ, ఇంటికి వచ్చి చెప్పి వెళ్ళకూడదూ ఆయన ... ఏం కావాలో ఏమిటో కనుక్కుందామన్నా ఆలోచనే రాదు. అన్ని టెంటాలూ పడటానికి నేను ఉన్నానుగా ... ఈ రాజా ఎప్పటికి వస్తాడో ...

రాజా : అమ్మా ... వచ్చేశాను. జెట్ స్పీడ్‌తో వచ్చేశాను. (తల ఎగరేసి) ఎక్కడికి పోతే అక్కడే వాతుకుపోతా నంటాన్. చూశావా ఎలా గొచ్చేశానో! (చేతిలో సంచి ఉంటుంది. ఉషారుగా మాట్లాడుతుంటాడు.)

కల్యాణి : (విసుగ్గా) ఆఁ, వచ్చేశావులే. చెప్పిన వన్నీ తెచ్చావా? అన్నీ నేనే చూసుకోవాలి. ఆయన గారి కేదీ పట్టదు. వాళ్ళు వచ్చే వేళకైనా వస్తారో రారో ...

రాజా : హుఁ. ఎప్పుడూ విసుగే నీకు. వచ్చాను కాబట్టి నీకు తెలియటంలేదు. రాకపోతే అప్పుడు తెలిసేది. వస్తూ వస్తూ అర్జంటుగా వెంటనే ఇంటికి రమ్మని జలజక్కకి చెప్పి వచ్చాను.

కల్యాణి : సరే, నాయనా. నన్ను రక్షించావు. నేను చెప్పినవి చెప్పినట్లు తెచ్చావా?

రాజా : ఇదిగో, చూసుకో. (చేతిలో ఉన్న సంచి అందిస్తాడు.)

కల్యాణి : (సంచిలోంచి మిఠాయి పొట్లాలు తీసి చూస్తుంది.) లడ్డూ తెమ్మన్నాను కదురా. బర్ఫీ ఎందుకు తెచ్చావ్!

రాజా : (మొహం వికారంగా పెట్టి) లడ్డూలేం బాగుంటాయి? సెనగపిండి అంటే కడుపు నొప్పి వస్తుంది?

కల్యాణి : శుభకార్యం కదా అని లడ్డూలు తెమ్మన్నాను.

రాజా : నాకు లడ్డు సయించవు. డోకు! ఎట్లాగ తినటం మరి?

కల్యాణి : ఇప్పుడు నీ కోసం తెమ్మన్నా నేమిటి అట్లాగ బాధపడిపోతున్నావు. సరే. ఇంక చేసే దేముంది! ఎవరిష్టం వాళ్ళదే కానీ, నేను చెప్పటం పిల్లలు వినటం అనేదేమైనా ఉందా? నువ్వు ఇక్కడ ఉండి ప్రతిదానికీ అడ్డుపడక కొంచెం సేపు అవతలికి వెళ్ళు.

రాజా : సరే. సరే. నేనుమాత్రం డ్రెస్ చేసుకోవద్దా ఏమిటి పెళ్ళివా రొస్తుంటేను? ఇదిగో పోతున్నా ... (జారుతున్నట్లు వెడతాడు.)

(వెంటనే వీధివైపు గుమ్మంనుంచి జలజ వస్తుంది.)

జలజ : అమ్మా. త్వరగా రమ్మన్నావుట! (ఒక్క నిమిషంలో గది పరిశీలించేస్తుంది.) గదంతా సర్దావు. మిఠాయిలు కూడా...ఏదో విశేషం ఉంది!

కల్యాణి : ఆఁ. ఉంది. నిన్ను చూసుకోడానికి పెళ్ళివారు వస్తున్నారు.

జలజ : (మొహంలో నవ్వు పోయి కోపం చాయలు కనిపిస్తాయి.) పెళ్ళి వారా?

కల్యాణి : (తాపీగా) ఆఁ. పెళ్ళివారే.

జలజ : అయితే నేను చెప్పిన మాట నీ కర్థం కాలేదన్నమాట. ఈ పెళ్ళిచూపుల పెళ్ళిళ్ళు నేను చేసుకోనని ఆ రోజే నీకు చెప్పలేదూ. అమ్మా!

కల్యాణి : ఆఁ. చెప్పావు. కాలేజీలో ఉపన్యాసా లివ్వట మనుకున్నా వేమిటి జీవితమంటే? పెళ్ళిచూపుల పెళ్ళి కాకపోతే ఏ పెళ్ళి చేసుకుంటావు?

జలజ : నే నసలు పెళ్ళి చేసుకోను.

కల్యాణి : పెళ్ళే చేసుకోవు.

జలజ : చేసుకోను. ఇప్పుడు చేసుకోను. ముందర కొన్నాళ్ళు ఉద్యోగం చేస్తాను. ఆ తరవాత ... అప్పుడు చూసుకోవచ్చులే!

కల్యాణి : ఏమిటి చూసుకుంటావు అప్పుడు! వేళకి పెళ్ళిచెయ్యకపోతే తరవాత పెళ్ళికాదు. చూస్తున్నాంగా వాళ్ళ కౌసల్యని, భార్యాపిల్ల లున్నవాణ్ణే ...

జలజ : ఛీ. అటువంటి మాట అనకమ్మా.

కల్యాణి : అనటం నాకు సరదా అనుకున్నావా? నీ ధోరణి నీదే కానీ, మంచీ చెడ్డా తెలియటం లేదు నీకు. జరుగుతున్న సంగతులు అర్థం చేసుకోమని చెపుతున్నాను. ఊహల్లో తేలి పోవడం కాదు.

జలజ : నేనేం ఊహల్లో తేలిపోవటం లేదు. ఉన్న పరిస్థితుల్లో నా భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించుకుని ధైర్యంగా ఆ మార్గంలో నడవడానికి నిశ్చయించుకున్నాను. నువ్వు నీ మాటలతో నన్ను భయపెట్టాలని ప్రయత్నించకు. మీరంతా పిరికివాళ్ళు, అమ్మా ... ఉత్తి పిరికివాళ్ళు.

కల్యాణి : (నిట్టూర్చింది.) ఔను. పిరికివాళ్ళమే. సరే. పెళ్ళిచేసుకోకపోతే ఏం చేద్దామని?

జలజ : చెప్పాను కదూ. ఉద్యోగం.

కల్యాణి : ఎన్నాళ్ళు చేస్తావూ ఉద్యోగం? ఏదో ఒకనాడు పెళ్ళి చేసుకోవాలి కదూ. ఆడపిల్లలు పెళ్ళీ పేరంటమూ లేకుండా ఉద్యోగాలు చేస్తూ ఊరిమీద తిరుగుతూంటే ఆ తల్లి దండ్రులకి ఎంత బాధగా ఉంటుందో నీకేంతెలుసు? పైగా, ఆడపిల్ల సంపాదిస్తోంది, దాని సంపాదన కోసమని పెళ్ళిచేయటం లేదని లోకం నిందలు వేస్తూవుంటుంది. నవ్వుతుంది.

జలజ : లోకం. లోకం. లోకం. మనమే కదమ్మా ఆ లోకం! మనకోసమే మనం బతుకుతాము. అంతే. ఎవరో నవ్వుతారని, ఇంకెవరో ఏడుస్తారని నన్ను పెళ్ళిచేసుకోమంటావా? (నవ్వుతుంది.)

కల్యాణి : నవ్వు. బాగా నవ్వు. ఇప్పుడు నీ కట్లాగే ఉంటుందిలే. నేను అప్సరసనని, ఎవడో రాజకుమారుడు అమాంతంగా ప్రేమిస్తాడని ప్రతి ఆడపిల్లా భ్రమపడుతుంది.

జలజ : నా కే భ్రమా లేదమ్మా. నేను అప్సరసనికాదని నాకు తెలుసు. అయినా, నా వ్యక్తిత్వం మీద నాకు నమ్మకం ఉంది. నన్ను నేను పోషించుకోగలను. సంఘానికి ఉపయోగపడగలను. ఈ కాలం అబ్బాయిలు అందచందాలు చూస్తారని, కట్నం, ఆస్తి బేరమాడి పెళ్ళిచేసుకుంటారని నాకు తెలుసు. కనక ఏ అబ్బాయినీ నేను నమ్మదలుచుకోలేదు.

కల్యాణి : అయితే నా మాటా వినక, ఏ అబ్బాయినీ నమ్మక నువ్వు ఏం చేస్తావో నా కర్థం కావటంలేదు. ఇట్లాగే ఉద్యోగంచేస్తూ ఉండిపోతావా?

జలజ : ఉండిపోనమ్మా. అన్వేషణ సాగిస్తాను.

కల్యాణి : అఘోరిస్తావు. అదేదో తరవాత చూద్దాంకానీ, ఈవేళ ఈ పెళ్ళిచూపులుకానీ. మీ నాన్నగారు వాళ్ళని రమ్మన్నారు. మర్యాద దక్కదు.

రాజా : (వస్తూ) మర్యాద దక్కదు, జలజక్కా. అనవసరంగా అమ్మ నెందుకు బాధ పెడతావు! చక్కగా డ్రెస్ చేసుకో నా లాగ. చీర నేను సెలెక్టు చెయ్యనా? లేకపోతే పంజాబీ డ్రెస్ వెయ్యి. పెళ్ళికొడుకు అదిరిపోతాడు.

జలజ : అదిరిపోయి పారిపోతాడు.

కల్యాణి : అటువంటి వేళాకోళాలే వద్దు అనేది. జలజా, నోరు మూసుకుని జార్జెట్టు చీర కట్టుకో. రాజా ... నీ సలహాలు అవసరం లేదు. నోరు మూసుకుని ఉండు.

రాజా : అయితే నేను, జలజక్కా నోరు మూసుక్కూచోవాలి అంతేనా! పెళ్ళి కొడుకు జలజని మూగపిల్ల అనుకుంటే నా సొమ్మేం పోయిందికానీ ... ఆ బర్ఫీ తినకుండా నే నుండలేనే! అందమైన బావ ... ఆవుపాల కోవా ...

కల్యాణి : రాజా, ఇప్పుడు నీకు పనిలేదు కానీ, అవతలికి వెళ్ళు.

రాజా : వెడుతున్నా, వెడుతున్నా. అయితే, జలజక్కా మనలో మన సంగతి—పెళ్ళికొడుకుని రహస్యంగా పరీక్షించాలా? అంటే జుట్టుకి రంగువేశాడా లేదా? కళ్ళజోడు తీస్తే కనబడుతుందా లేదా? సాక్సు, రుమాలు కంపుకొడుతున్నాయా లేదా? ఇత్యాది ... ఇత్యాది ...

కల్యాణి : నీ కెందుకురా అవన్నీ ... తొక్కదంటు ప్రశ్నలు.

రాజా : లేకపోతే మీ తాతగారు నెయ్యి తిన్నారా, నూనె తాగారా? మీ మేనత్త అందరికీ పెళ్ళిళ్ళయ్యాయా? ఆంధ్రా— తెలంగాణా, విడిపోవాలా వద్దా? అని అడగమంటావా?

రామతీర్థ బ్రాహ్మీ ఆయిల్
స్పెషల్ నం. 1 రకవస్తు
చుండ్రు, జుట్టు రాలిపోవుటను నివారించే ఒక అమూల్యమైన కేశ తైలమైన తలనూనె. ఇది విలువమైన అనేక దినుసులతో శాస్త్రీయంగా తయారు చెయ్యబడినది. మెదడును చల్లబరచి ఆరోగ్యాన్ని అభివృద్ధిపరచి, సుఖనిద్ర నిస్తుంది. శరీర మర్దనకు మిక్కిలి ఉత్తమమైనది. ప్రతివారికి అన్ని ఋతువులలోను ఉపయోగమైనది.
ప్రతి చోటా లభిస్తుంది:
శ్రీ రామతీర్థ యోగాశ్రమం,
దాదర్, సెంట్రల్ రైల్వే, బొంబాయి—400-014. ఫోన్: 442899

మార్గో సబ్బు
ఒక్క శుభ్రపరచుట మాత్రమే కాక
శీతాకాలమందు లేక వేసవియందు చర్మ
మును అది ఆరోగ్యంగా ఉంచును.

ఎందువలనంటే మార్గోలో
మాత్రమే వేపనూనె ఉంటుంది.

మార్గో
సబ్బు

కలకత్తా కెమికల్ వారి ఒక ఉత్పత్తి.

IDL/M/TL

Distributor:
SIVARAM & SWAMY,
Madras

జలజ (నవ్వి [illegible]) [illegible] ఒప్పుకుంటే, [illegible] చూస్తుంటే. [illegible] లేదు. ఉద్యోగం చేస్తాను. [illegible] కట్నాన్ని (తల్లి గడ్డం [illegible])

కల్యాణి : ఆఁ ఒప్పుకున్నాను. [illegible] మీ నాన్నగారి దగ్గర [illegible] నాన్నా అంటూ చేరకొస్తు [illegible]

జలజ : నాన్న నీ లాగ కాదు. [illegible] సరే కానీ. [illegible] ఏర్పాటు చెయ్యాలి. [illegible] (తల్లి భుజాల మీద [illegible] గారంగా.)

కల్యాణి : ఆఁ మంచిదాన్నే. [illegible] పడి ఉంటే [illegible]

2

జలజ : అమ్మా, నాన్నగారు ఉత్తరం [illegible] (కల్యాణి లోపలినుంచి వస్తుంది.) [illegible] మన్ను చూడు. ఇది నా ఉత్తరం. (తెరిచి చదువుతూ) నాకు ఉద్యోగం వచ్చింది. (సంతో షంగా అంటుంది. అంతలో తల్లిని చూసి) అదెక్కడిది నుంచి?

కల్యాణి : అదే. నిన్ను చూసి వెళ్ళారే, వాళ్ళ [illegible] వచ్చిందట. పదివేలు కావాలట కట్నం!

జలజ : (తల్లి భుజాల మీద చేతులు వేసి) అమ్మా, సంతోషంగా లేదూ!

కల్యాణి : (తత్తరపడుతుంది.) ఎందుకే పిల్ల పిచ్చిదానా, ఆఁ, ఉంది. సంతోషంగా ఉంది. కట్నందేముందిలే. ఇవ్వాలి మరి. ఇప్పుడు. ఓ పదివేలు.

జలజ : (ఎగతాళిగా) ఖర్చులు ఇంకో ఐదువేలు. పదిహేను వేలు చాలు.

కల్యాణి : ఔను. మన పాత ఇల్లు ఉంది కదూ. ఎట్లాగూ నాన్నగారు ఆ ఇంటిని అమ్మేయ్యాలనుకుంటున్నారు.

జలజ : అది అమ్మేస్తే ఓ పదిహేను వేలు వస్తుంది. ఫరవాలేదు! అక్కయ్య పెళ్ళికి [illegible], నా పెళ్ళికి ఇల్లు, చెల్లి పెళ్ళికి [illegible], మరి రాజా చదువూ? ... ఆ.... [illegible] ఇంక చివరికి మిగిలేదేమిటి?

కల్యాణి : అన్నీ దురాలోచనలే నీకు. కట్నం ఇవ్వక తప్పదు, ఏ సంబంధమైనా.

జలజ : ఎందుకు తప్పదు?

కల్యాణి : ఎందుకు తప్పదూ? తప్పుతుంది. పెళ్ళి మానుకుంటే సరి.

జలజ : రిజిస్టర్ మారేజ్ చేసుకున్నా తప్పుతుంది. ఆ అబ్బాయి చేసుకుంటాడేమో అడుగు. అప్పుడు అతడు నాకు నచ్చినట్టే. నాకు నచ్చాడా అబ్బాయి నచ్చారిగా.

కల్యాణి : నీకు నచ్చినా మాకు నచ్చదు. రిజిస్టర్ పెళ్ళి ఒక పెళ్ళా, దిక్కులేని వాళ్ళలాగ.

జలజ : ఘనంగా పెళ్ళిచేసి తల్లితండ్రులే దిక్కు లేని వాళ్ళు కావాలి.

కల్యాణి : అంత దిక్కులేక పోలేదులే. మీ నాన్న సంపాదిస్తున్నారు. ఆస్తి ఉంది.

జలజ : ఊఁ అందుకే ఆ ప్రేమా, మరి అస్తి లేని వాళ్ళ మాటేమో! ఇది వ్యక్తిగత సమస్య కాదమ్మా. సాంఘిక సమస్య. ఆస్తి ఉన్నా, లేకపోయినా కట్నాలు ఇవ్వకూడదు. పెళ్ళికి వృధా ఖర్చులు చెయ్యకూడదు. అట్లాగ చేసిన వాళ్ళని ప్రభుత్వం శిక్షించాలి ...

నా సంతోషం ఉద్యోగం వచ్చిందనమ్మా. పదిసే లిస్టే నేను వాళ్ళకి నచ్చినందుకు కాదు.

కల్యాణి : ఇంక నేను వాదించలేను. నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు అఘోరించు. మీ నాన్నగారికి నచ్చచెప్పు.

జలజ : నాన్న ఏమీ అనరు. ఒప్పుకుంటారు.

కల్యాణి : నువ్వు ఉద్యోగం చేసి డబ్బు తెస్తూ ఉండు. ఇంక నీ పెళ్ళిమాటే మరిచిపోతారు. నాకున్న బాధ ఆయన కెందు కుంటుంది? (గట్టిగా) నువ్వు ఉద్యోగంలో చేరటానికి వీల్లేదు, ఉండా!

జలజ : అబ్బ, మప్పి మొదటికే వచ్చావు...

దేవి : (చేతిలో బొమ్మతో వస్తుంది.) అమ్మా ... అక్కయ్య వచ్చింది.

కల్యాణి : ఎవరూ, నీరజా?

రాజా : (ఒక చేతిలో బేగ్) ఆఁ నీరజే. రిక్షా వాడికి డబ్బులిస్తోంది, చూడు. నాకోసం ఏం తెచ్చిందో. (మౌతార్గన్ వాయిస్తాడు.)

కల్యాణి : ఆ సొద ఆపుతావా లేదా? (రాజా దండం పెట్టి మౌతార్గన్ జేబులో పెట్టుకుంటాడు.) ఉత్తరమైనా రాయకుండా ఎందుకు ఒచ్చిందో!

జలజ : ఏం రాకూడదా? రావాలనిపించి ఉంటుంది. వచ్చేసింది. (బయటికి వెడుతుంది.)

కల్యాణి : ఏమో, రమ్మని రాస్తే, ఆయనకి హోటల్ భోజనం పడదూ అని రాసేది.

రాజా : ఇప్పుడు పడుతోందేమో నమ్మా.

(జలజ, నీరజ వస్తారు. రాజా ఒక కుర్చీలో కూర్చుంటాడు. పుస్తకం తిరగేస్తున్నా ధ్యాసంతా సంభాషణ మీద ఉంటుంది. మధ్య మధ్య నోటి దగ్గర మౌతార్గన్ కదుపుతూంటాడు. . . శబ్దం రాకుండా.)

జలజ : ఉత్తరమైనా రాయకుండా ఊడిపడ్డా వెందుకో అని అమ్మ హడలిపోతోంది, అక్కా!

కల్యాణి : నీకు వేళాకోళానికి వేళా పాళా లేదు. మరీ మిడిసిపాటు ఎక్కువైంది దీనికి, నీరజా? దీనితో వేగలేక చస్తున్నా ననుకో. అల్లుడు కులాసాగా ఉన్నాడా? ఉత్తరం రాస్తే ఎవరో ఒకరు స్టేషన్‌కి వచ్చేవారు కదా.

నీరజ : ఉత్తరం రాయడానికి నాకే తెలియదు వస్తానని. వెళ్ళిపోవాలనిపించింది. వచ్చేశాను. ఇంక అక్కడ ఉండలేననిపించింది. వచ్చేశాను.

కల్యాణి : (బాధగా) అదేమిటే!

నీరజ : ఔనమ్మా. అదంతే. నువ్వు భయపడుతున్నట్టు గానే జరిగింది. కానీ, నువ్వు బాధపడకు. నా బతుకు నేను బ్రతకలేనా? నేను తిండి గుడ్డలకి మాత్రమే ఆయనమీద ఆధారపడ్డానని ఆయన అనుకుంటే చాలా దురభిప్రాయంలో ఉన్నారన్నమాట. అది చెప్పాలనే నా ఉద్దేశం. ఆయనకి కనువిప్పు కావాలి. అప్పటిదాకా నేను ఆ గడప తొక్కను.

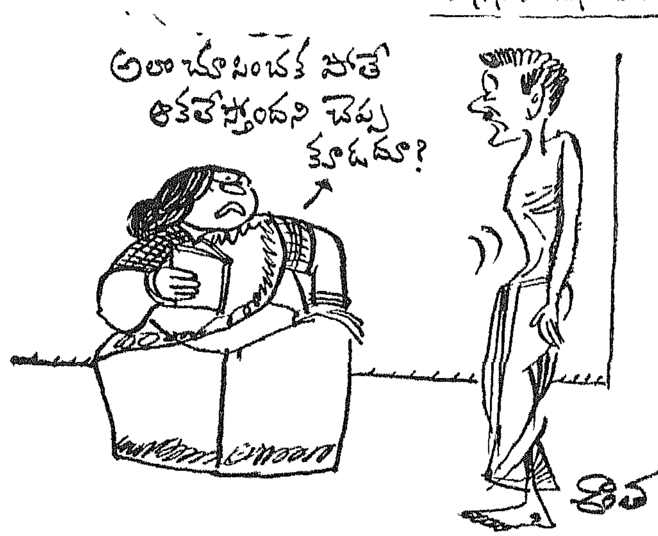

కల్యాణి : ఇప్పుడు ఏముందే? ఇద్దరూ బాగానే ఉండేవారు కదూ?

జలజ : ఊఁ. సినిమాలకి వెళ్ళేవారు. గదిలో కబుర్లు చెప్పుకునేవారు గంటల తరబడి. నవ్వుకునే వారు ... చిలకా గోరింకల్లాగ ...

కల్యాణి : నువ్వు నోరు మూసుకుంటావా లేదా? ఏమైంది, నీరజా.

జలజ : అర్థమవటం లేదూ? అక్కయ్య బావని వదిలి పెట్టేసింది.

కల్యాణి : జలజా!

నీరజ : జలజ చెప్పింది నిజమేనమ్మా. మనసులో మమత, అనురాగం లేకపోయాక ఎందుకమ్మా సంసారం? నేను తిండి జరగక వెళ్ళానా? ఆయనకి వండి పెట్టడానికి వెళ్ళానా?

కల్యాణి : ఏముందే ... అసలు ...

జలజ : తొందరపడకమ్మా. అక్కయ్యని చెప్పనీ. ఇట్లాగ చెప్తేనే సంభాషణలు పవర్‌ఫుల్‌గా వస్తాయి. లేకపోతే ఏముంది, ఆయన నన్ను అర్థం చేసుకోలేదు. నేను వచ్చేశానూ అంటుంది.

కల్యాణి : అంతమాత్రానికే అట్లాగ తొందర పడకూడదు, నీరజా.

నీరజ : పూర్తిగా వినకుండా నువ్వు నన్ను ఏమీ అనకమ్మా. పెళ్ళయ్యాక మూడు నెలలు ఏం ముచ్చటగా గడిచాయో, ఈ ఎనిమిది నెలలూ నేను నరకం అనుభవించా నమ్మా, నరకం!

కల్యాణి : అతడికేం చెడు అలవాట్లు లేవని సంతోషించాము కదే. ఈ మధ్యేమన్నా చెడుసావాసాలు చేస్తున్నాడా? తాగుడూ అదీ ...

నీరజ : అదైనా ఫరవాలేదు. తాగుబోతని చెప్పి విడిపోవచ్చు. ఏనాటికైనా మారతారని, నా మనసు గ్రహిస్తారని ఆరు నెల్లు ఓపిక పట్టాను.

కల్యాణి : ఏముందే ... ఆఫీసులో ఏ లేడి టైపిస్టయినా ...

నీరజ : నీ కెప్పుడూ అటువంటి అనుమానాలే. తాగటం, ఆడవాళ్ళ వెంట పడటం—ఇవేనా తప్పులు? మగవాళ్ళు ఇంత కఠినంగా ఉంటారని నే నెప్పుడూ అనుక లేదు.

జలజ : (ఇప్పటికి కుతూహలం కలుగుతూంది) మరేం జరిగింది, అక్కా!

నీరజ : ఆయన మొదటినుంచీ ఇంతే. అసలు ఆయన్ని నన్ను ప్రేమిస్తున్నా రన్న భ్రమలో మొదట గ్రహించలేకపోయాను. ఇప్పుడు నాకు అర్థమైంది. నా కింక ఈ జీవితం మీద ఆశలేదు. అసహ్యం పుడుతోంది...

రాజా : జీవితంమీద విరక్తి పుట్టిన వాళ్ళు జుట్టు విరబోసుకుని మాసిన చీరలు కట్టుకుంటారు కదూ! (జలజని నవ్వుతూ చూస్తాడు.)

జలజ : ఏం కాదు. కాలిసింథ్ చీరలే కట్టుకుంటారు. పూలు పెట్టుకుంటారు. సినిమాల్లో చూడటం లేదూ. (రాజాతో రహస్యంగా అంటుంది.)

నీరజ : (సీరియస్‌గా) ఆఫీసుకి వెళ్ళేటప్పుడు "ఐదింటికే వస్తాను, సినిమా కెళదాం రెడీగా ఉండు నీరూ" అనే వారు. నేను వెర్రిదానిలాగ ఆమాట నమ్మేసి ఐదు గంటలకి ఫలహారం, వంటా పూర్తిచేసి ముస్తాబై కూర్చుంటే ఆరూ లేదు ఏడు గంటల దాకా ఇంటికి రారు. ఆఫీసు పనిట. ఎవరికీ లేని బాధ్యత ఈయన కెందుకు? అందరూ ఆఫీసుల్లోనే ఉండి పోతున్నారా? నాకది ఇష్టం చెప్పటం లేదూ?

రాజా : అయితే, బావ గాడిద చాకిరీ చేస్తున్నాడన్నమాట. పాపం!

నీరజ : (ఎవరి మాటలూ పట్టించుకోరు. అదే ధోరణిలో) పోనీ నన్నెందుకూ ఆశపెట్టడం? అట్లాగని తయారవకపోతే నీకు సరదా లేదు, నీకు పట్టుదల ఎక్కువ, చదువుకున్న వాళ్ళకి కూడా ఇంత మూర్ఖత్వం ఎట్లాగుంటుందో అర్థంకాదు అంటూ నన్ను మూర్ఖురాల్ని చేశారు. నా పుట్టిన రోజు నువ్వెప్పుడైనా మరిచిపోయావా, అమ్మా! ముందరే చీర కొని పెట్టేదానివి. పొద్దున్నే లేపి తలంటే దానివి. నా స్నేహితుల్ని పిలుచుకునేదాన్ని. అంతకు వారం క్రిందట నీ పుట్టిన రోజు కదూ అన్నారు. ఆయనకి గుర్తు ఉందని ఎంతో సంతోషించాను. నా కోసం ఏం కొంటారో!

వినికిడి సమస్య

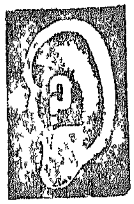

మీ వినికిడి ఎందుకు తగ్గిపోయినదీ, మీ సమస్యను పరిష్కరించేందుకు ఏమి చెయ్యవలసినదీ మీరు అవశ్యం తెలుసుకోవాలి.

మీకు సహాయపడేందుకు మా హియరింగ్ ఎయిడ్ కన్సల్టెంట్ త్వరలో మీ ప్రాంతానికి రాగలరు. మీరు ఆయనను సంప్రదించి, మీ చెవుల యొక్క దశాన్ని, గాఢతను బట్టి అమర్చుకొనదగిన శాస్త్రీయమైన వినికిడి సాధనం కొరకు ఉచిత పరీక్ష పొందగలరు. ఆయన పర్యటన కార్యక్రమం తెలుసుకునేందుకు మాకు వ్రాయండి, లేదా మీరు వచ్చే దినపత్రికను చూస్తూండండి.

హియరింగ్ ఎయిడ్ సెంటర్ 13/2, సత్యానం రోడ్డు, పాండి బజార్, త్యాగరాయనగర్, మద్రాసు-17.

హియరింగ్ ఎయిడ్ సెంటర్ రాక్సి సినిమాకు ఎదురుగ, బాక్సు 3677, బొంబాయి-4.

ఆర్ఫి - అటికన హియరింగ్ ఎయిడ్స్ యొక్క ఏకైక డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

"Hearing Happiness Despite Deafness"

అను పుస్తకంయొక్క ఉచిత కాపీ కొరకు వ్రాయండి.

Chari

బెల్డె నుంచి మహోజ్వల కానుక

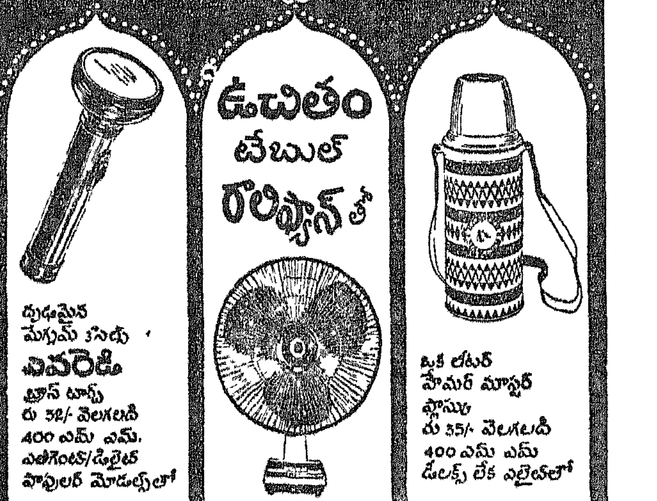

త్వరపడండి! స్టాకు ఉన్నంతవరకే ఇవిలభిస్తాయి

ఆంధ్రప్రదేశ్ వరకే పరిమితం

బెల్డె ఎలెక్ట్రో ఎంటర్‌ప్రైసెస్ (ప్ర) లిమిటెడ్

సికిందరాబాద్ విజయవాడ

మీకు సమీపంలోవున్న రాలిఫేన డీలరును సంప్రదించండి

పెట్టుచేరా! పిం కావాలని అడిగితే కొత్తరం దుప్పట్లు అడుగుదా మనుకున్నాను. ఆ రోజు వచ్చింది. రోజులాగే హడావిడి పడుతూ ఆఫీసుకి బయలుదేరారు. అప్పటికీ సిగ్గు అభిమానం విడిచిపెట్టి "ఈవేళ నా పుట్టిన రోజుకదా!" అన్నాను. "మెనీ హేపీ రిటర్న్సు టు యూ" అనేసి వెళ్ళిపోయారు.

రాజా : (పెద్దగా హహ్హహ అని నవ్వుతాడు.)

నీరజ : ఒక గంటదాకా మంచం మీంచి లేవలేక పోయాను. మళ్ళీ మనసు సరిపెట్టుకుని, ఇంకా సాయంత్రం ఉంది కదా అనుకుని ఆయన కిష్టమైన ఆవడలు, సేమ్యా పాయసం చేశాను. సాయంత్రమయిపోయింది కానీ, ఆయన మాత్రం రాలేదు. ఈ మమకారాలన్నీ నాకేకానీ ఆయనకి ఆపగించింత కూడా లేదు. అ వంట లన్నీ పారెయ్యా లనిపించింది. రాత్రి తొమ్మిది దాటాక వచ్చారు. ఏదో మీటింగు ఉందిట.

జలజ : ఎదవ మీటింగు నీ పుట్టిన రోజు నాడే రావాలా?

నీరజ : ఎన్నని చెప్పను! ఎప్పుడూ ఇదే వరస. ఆయన దోవ ఆయనది. నా బాధ నాది. ఎన్నాళ్ళు ఇట్లాగ? జీవితాంతం ఇట్లాగే ఏడుస్తూ గడ పటం నా వల్ల కాదు. ఆయనకి నేను అవసరం లేకపోతే ఆయనకోసం నేను పాకులాడలేను. నేను తిండికోసం పెండ్లి చేసుకోలేదు. ఉద్యోగం చేసి నా తిండి నేను సంపాదించుకో గలను.

జలజ : (సంతోషంగా) ఐతే, నువ్వూ ఉద్యోగం చేస్తావా, అక్కయ్యా!

నీరజ : నువ్వూ అంటే! నువ్వు చేస్తున్నావా? అమ్మ నీ కేదో పెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తున్నామని రాసింది.

జలజ : అదంతా జరిగిపోయిన కథలే. ఇప్పుడు జరుగు తున్న కథేమిటంటే మనం ఉద్యోగం చేస్తు న్నాను. ఈవేళే ఆర్డరు వచ్చింది. లెక్కల టీచరుగా. హిస్టరీ టీచర్‌కి వేకెన్సీ ఉంది. నువ్వు చేరతావా?

నీరజ : (సంతోషంగా) ఐతే వెంటనే మీ హెడ్ మిస్ట్రెస్‌తో మాట్లాడాలి.

రాజా : అబ్బ, గోరు చుట్టుమీద రోకటి పోటు. (జోరుగా వాయిస్తాడు మౌతార్గన్.)

కల్యాణి : (తల పట్టుకుని కూర్చుంటుంది.) ఒరేయ్, కొంచెంసేపు నువ్వు దాన్ని వాయించకు. అవతలికి పో. (నీరజతో) దాన్ని మాన్పించట మెట్లాగా అని నేను ఆలోచిస్తుంటే జలజకి నువ్వుకూడా తోడు అవుతావా, నీరజా? అది పెళ్ళిచేసుకోను, ఉద్యోగం చేస్తానూ అని మంకుపట్టు పట్టింది. ఏ కారణం లేకుండానే నీ ఇల్లు వదిలిపెట్టి వచ్చావు నువ్వు! చెల్లెలికి నచ్చచెప్పి పెళ్ళికి ఒప్పించాల్సింది పోయి నువ్వే ఉద్యోగం చేస్తాననటం బాగుండలేదు, నీరజా. మిమ్మల్ని చదివించింది ఇందుకా?

నీరజ : అమ్మా! పెళ్ళిచేసి మీ బాధ్యత తీర్చుకున్నారు. నేను బరువనుకుంటే చెప్పు. ఈ ఊళ్ళోకాక పోతే ఇంకో చోట ఉద్యోగం వెతుక్కుంటాను, నా వలన మీ రెండుకు బాధపడటం.

కళ్యాణి : [illegible] మీ [illegible] గారి వాళ్ళుగా టున్నారు. మీ ఇష్టం వచ్చిన ట్లుండండి. మీరేం చేసినా మీ అబ్బాయిగారికి సంతోషమే. సంతోషించక మీ భవిష్యత్తు ఏమవుతుందో అని బాధపడి మిమ్మల్ని బాధపెట్టి దాన్ని నేనే. నా వెర్రి గాని బాధపడకుండా ఉండలేను. నా బాధ నేనొకదాన్ని నేనే దూరంగా పోతాను. మీరంతా ఒకచోట ఉండండి. నాకూ ఒక ప్రత్యేకత్వం ఉంది. ఇంక మీకు నా అవసరం లేదు. పెద్దవాళ్ళయిపోయారు. మా అమ్మ దగ్గరికి వెడితే నాకు విశ్రాంతి. అక్కడికే వెడతాను. నేనే వెడతాను. రాజా, నా పెట్టె తీసుకురా, నాలుగు గుడ్డలు పెట్టుకుంటాను. దాని తాళం పోయింది... ఎట్లాగో!

రాజా : ఇక నువ్వు అమ్మమ్మ దగ్గరికి ప్రయాణమన్న మాట. పెట్టె తెస్తానుండు.

3

(రాజా పెట్టె తెచ్చి పెడతాడు. తరవాత తెర లేస్తుంది. ఒక నిమిషమే వ్యవధి.)

నీరజ : నేను రాగానే నువ్వు వెడతాననటం నాకు బాగుండలేదమ్మా.

కల్యాణి : మరేం చెయ్యమంటావు? మీరు చేసే పనులు నాకు నచ్చవు. నేను చెప్పే హితవు మీకు బాగుండదు. ఆయనేమో ఇంటి సంగతి పట్టించుకోరు. ఇంక ఎవరికోసం నేనిక్కడ ఉండటం?

రాజా : అయితే, రిక్షా తెమ్మంటావా, అమ్మా!

నీరజ : ఉండరా, నీ తొందరా నువ్వూనూ. అమ్మా, తొందరపడకమ్మా. పోనీ నాన్నగారు రానీ.

కల్యాణి : ఆయన రావటం ఎందుకు? ఆయనకి నేను ఇంట్లో ఉన్నా లేకపోయినా ఒకటే.

జలజ : ఏం కాదు. నాన్నకి నీ అంత బాగా కాఫీ చేసి ఎవరిస్తారు? బట్టలెవరు అందిస్తారూ? జలజకి ఇంకా పెళ్ళి చెయ్యరా ఏమిటి? అని ఎవరు సాధిస్తారు?

కల్యాణి : మీ రిద్దరూ ఉన్నారుగా అన్ని సేవలూ చెయ్యండి. ఇంక మిమ్మల్ని సాధించే వాళ్ళెవరూ ఉండరు, జలజా. హాయిగా ...

రాజా : ఇదిగో ... ఇంటి ముందు ఏదో రిక్షా ఆగింది. పిలుస్తానుండు. (వెడతాడు.)

కల్యాణి : మిమ్మల్ని సాధించేవాళ్ళుండరు. ఇంక మీ రంతా హాయిగా ఉండండి.

నీరజ : అమ్మకి నిజంగానే కోపం వచ్చిందే, జలజా!

రాజా : (వస్తూ) అమ్మా ... భలే ... ఏమిటను కుంటున్నావ్ ... చూడు, అమ్మమ్మ వచ్చింది. అమ్మ నమ్మే ఇక్కడికి వచ్చింది.

కల్యాణి : అమ్మమ్మా! ఇప్పుడెందుకు వచ్చింది!

జలజ : నువ్వు తలుచుకున్నావు కదూ. దాన్ని టెలిపతీ అంటారులే. నీకు నచ్చచెప్పటానికి వచ్చింది.

సుభద్ర : ఏమిటే అట్లా నిలబడ్డారు! నీరజ కూడా ఇక్కడే ఉంది! ఎప్పుడొచ్చింది! పెట్టె సర్దు తున్నారు. ఎవరు ప్రయాణం?

రాజా : మరే ... అమ్మ.

ఢిల్లీ సందర్శించు యాత్రికులకొక మంచి శుభవార్త!

ఢిల్లీ విచ్చేయు విద్యార్థి, ఇతర యాత్రిక బృందములవారు, తమ ప్రయాణ సౌకర్యములను గురించి కొత్తఢిల్లీలోని "సదరన్ ట్రావెల్సు" వారిని సంప్రదించండి!

"సదరన్ ట్రావెల్సు" వారి టూరిస్టుబస్సులు, కార్లు, సరసమైన రేట్లతో, ఈ క్రింది యాత్రాస్థలాలకు నిర్ణీత రోజులలో మిమ్మల్ని సుఖంగా తీసికొని వెళ్ళిరాగలవు!

(1) మథుర, ఆగ్రా, ఫతేపూర్‌సిక్రీ — (2) భాక్రానంగల్, నంగల్, పింజోర్, సిమ్లా
(3) ముస్సోరి, హరిద్వార్, ఋషీకేష్, బదరీనాథ్ — (4) ఢిల్లీసందర్శన [ప్రతిరోజూ].

* కోరిన పక్షంలో "సదరన్ ట్రావెల్సు" వారు మీ భోజన, వసతి ఇతర సౌకర్యములను ఏర్పాటు చేయగలరు. భారతదేశంలో ఎక్కడికయినాసరే రైళ్ళలో బెర్తులు, సీట్లు రిజర్వు చేయించగలరు.

మీరు ఢిల్లీ వచ్చినప్పుడు మాత్రం మీ సౌకర్యం కోసం "సదరన్ ట్రావెల్సు" వారిని తప్పక సంప్రదించండి! "సదరన్ ట్రావెల్సు" నమ్మకమైన "ట్రావెలు ఏజంట్లు" అని మరచిపోకండి! మీ రాకపోకలను టెలిగ్రాం లేదా ఉత్తరం లేదా ఫోను ద్వారా తెలియబరచి సహాయం పొందండి!!

[సదరన్ ట్రావెల్సు ఢిల్లీలోని ఆంధ్రుల ఏకైక వాణిజ్య సంస్థ]

SOUTHERN TRAVELS,
Gurudwara Road,
W. E. A. Karol Bagh,
NEW DELHI-5,
Phone: 564085

NAVRANG

అకాలమైన తెల్ల జుట్టు వృద్ధాప్యానికి చిహ్నం వండరెక్స్ క్రీమ్

వండరెక్స

హెయిర్-డై వాడి యువకులుగా కనిపించండి

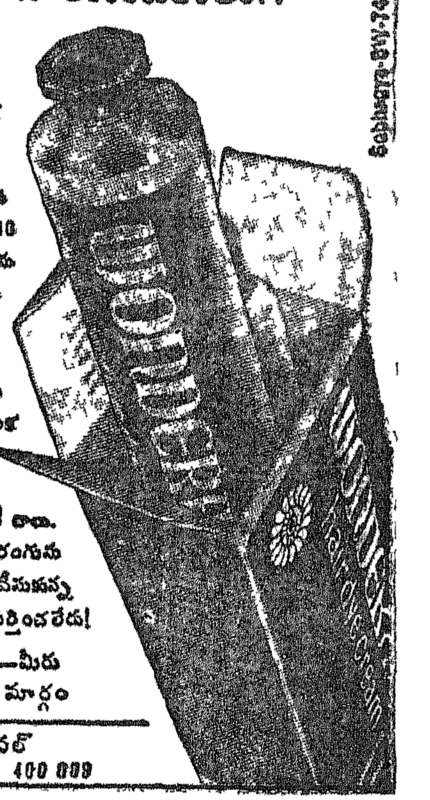

చిన్న వయస్సులోనే మీ జుట్టు నెరిసిపోయిందా? విచారించ కండి. నేడే వండరెక్స్ వాడండి ఎంతో సులభంగా వాడేందుకు అనువైన వండరెక్స్ కేవలం 10 నిమిషాలలోనే మీ తెల్ల జుట్టును సహజశోభనిచ్చే నల్లని జుట్టుగా మారుస్తుంది. ఏమాత్రం చిక్కులు పెట్టదు. ఏరకమైన మరకలు పడనివ్వదు. ఇది మంచి ముదురురంగును అందిస్తుంది గనుక దువ్వు, షాంపూలవలన రంగు వెలసిపోదు. వండరెక్స్ కొద్ది వారాలకు ఒక్కసారి వాడితేచాలు. ఇది ఎంత సహజమైన రంగును సమకూరుస్తుందంటే రంగు వేసుకున్న విషయం మీరు తప్ప మరెవ్వరూ గుర్తించలేరు!

వండరెక్స్ క్రీమ్ హెయిర్-డై — మీరు యౌవనంతో రూపొందేందుకు మార్గం

బజాజ్-వండరెక్స్ ఇంటర్నేషనల్
391, నర్సినాథా స్ట్రీట్, బొంబాయి 400 009

కల్యాణి : (రాజని వారిస్తూ) ఏమీ లేదు. ప్రయాణమా సింగినాదమా! పెట్టెటులు ఎత్తున్నాను. బొడ్డింకలు చీరలు కొట్టేస్తుంటేను ... అమ్మమ్మకి మంచినీళ్ళు తెచ్చి పెట్టు, జలజా. కూర్చో, అమ్మా. ఎప్పుడు బయలుదేరావు? ఎట్లాగ వచ్చావు? ఒక్కదానివే వచ్చావా?

సుభద్ర : ఒక్కదాన్నే వచ్చానే. ఒక్కదాన్నే గాకపోతే పుట్టి నప్పు డెవరేనా తోడు వచ్చారా? పోయేటప్పుడు వస్తారా? పొద్దున్నే బస్సుకి బయలుదేరాను. వెధవ బస్సు కుదుపులతో చంపుతోంది. రైలుకి వద్దామంటే మధ్యాహ్నం దాకా లేదు.

జలజ : (గ్లాసు అందిస్తూ) ఎందుకమ్మమ్మా అంత గాభరా. ఏమయిందసలు?

సుభద్ర : ఏమని చెప్పనే, తల్లీ. చెప్పుకున్నా తీరే బాధ పోయేదికాదే! అయినా, నా గోడు ఎవరితో చెప్పుకుంటాను. మీ తాతయ్య చేసిన ఘనకార్యం వింటానికి వచ్చాను.

నీరజ : అంటే ఇంకా ఏమయింది? ఏం జరిగిందని నువ్వు ఇక్కడికి వచ్చావు? దానికేం? హాయిగా ఉండువుగాని, బాధెందు కమ్మమ్మా!

రాజా : నాకు చేగోడీలు చేసి పెట్టావు, అమ్మమ్మా. అమ్మని అడిగితే విసుక్కుంటుంది.

సుభద్ర : నేను చేసిపెడతానురా, పిచ్చి నాయనా. బాధెందుకా! ఏం చెప్పనే, తల్లీ!

(సుభద్ర సోఫా మధ్య కూర్చుంటుంది. నీరజా, జలజా చెరోక పక్కా కూర్చుంటారు. కళ్యాణి అయోమయంగాచూస్తూంటుంది.)

నీరజ : జలజా: చెప్పమ్మమ్మా!

సుభద్ర : నా చిన్నప్పుడు మా అమ్మమ్మ నన్ను చూసి "ఎంత బంగారు తల్లివే నువ్వు. రవ్వల దుద్దులు పెట్టి కారులో తిప్పేవాడికే ఇచ్చి పెళ్ళి చేస్తాను నీకు అనేది. అట్లాగే మంచి సంబంధమే చేశారు మా నాన్న. ఆయనకి అంటే మీ తాతయ్యకీ ... మంచి ఉద్యోగమే ఉండేది. ఆస్తి ఉండేది బాగా. కానీ, ఏం లాభం? ఎప్పుడూ ఊరిమీద తిరగటమే. కాంగ్రెసులో చేరారు. జైలు కెళ్ళారు. నా జరీ చీరలన్నీ తగులబెట్టించారు. నా చేత మాలు వడికించారు. ఇంటికొచ్చిన వాళ్ళం దరికీ వండి పెట్టించారు. సరే. అప్పు డట్లాగ చేశా రనుకో. మనకి స్వతంత్రం వచ్చాకైనా సరిగ్గా ఉండవచ్చా? ఎంతమంది మంత్రులై ఆస్తులు పోసుకోలేదు. ఈయనేమో నాకు పదవీ వ్యామోహం లేదంటూ ఆ మిగిలిన ఆస్తి కూడా సంఘసేవ అంటూ కరిగించేశారు.

కల్యాణి : (అభిమానంగా) ఏమిటమ్మా నాన్నని అట్లా గంటావు. వెయ్యి మందిలో ఒక్కరు కూడా ఉండరు నాన్న లాంటి వాళ్ళు. ఆయనేం తాగి తందనా లాడలేదు.

జలజ : పరాయి ఆడవాళ్ళ వెంట పడలేదు!

సుభద్ర : నా బతుక్కి అదొకటే తక్కువైంది. నీకు మీ నాన్న అంటే వెర్రి అభిమానమే కానీ, ఆయనతో నేను ఏ కష్టాలు పడ్డానో నీకేం తెలుసు?

నీరజ : ఊఁ . . . అప్పుడేమయింది!

ఉత్తమ సంపద

ప్రపంచంలోని సంపద లన్నింటిలోనూ పురుషుడు పొందదగిన ఉత్తమ సంపద ఉత్తమ ఇల్లాలు. అలాగే దారుణమైన శాపం ప్రతికూలమైన సతి.

—సిమోనైడ్స్

జలజ : చెప్పు అమ్మమ్మా.

సుభద్ర : చెప్పేదేం. మాటకొస్తే వారికి చెప్పకుంటారా. సంఘసేవ అంటూ ఎప్పుడూ పర్యటనలే తప్ప ఇంట ఉండరు. నేనే పిల్లల పని అంతా చూసుకుని కాలం గడిపాను. పిల్లలందరికీ పెళ్ళిళ్ళు చేసి, ఇద్దరు కొడుకుల్నీ ఉద్యోగస్తుల్ని చేసి అందరినీ ప్రయోజకుల్ని చేశాము. ఎట్లాగో ఒకలాగ భగవంతుడి దయవల్ల ఈ సంసార సాగరం ఈది ఒక ఒడ్డుకి చేరుకున్నాము కదా! ఇప్పుడైనా ఆ మనిషి తిన్నగా ఉండకూడదూ. పుట్టినప్పటినుంచీ ఉన్న బుద్ధి ఎక్కడికి పోతుంది! రిటైరయ్యాక ఇంటిపట్టున ఉండవచ్చు కదా అనుకున్నాను. ఇన్నాళ్ళూ నా కష్ట సుఖాలు పంచుకుంటారనే ఆలోచనే లేదు. ఎంతసేపూ తన ఇహ పరాలే గానీ భార్యా ఒక మనిషేననీ ఆమెకూ కోరికలుంటాయనీ తెలియదు. తెలియకేం, నిర్లక్ష్యం ...

నీరజ : అదంతా సరేలే. తాతయ్య ఇప్పుడేం చేశారో చెప్పు, అమ్మమ్మా.

సుభద్ర : అదే చెప్తున్నానే! ఇన్నాళ్ళూ పడ్డాను కానీ ఇంక నాకు ఓపిక లేదు. ఎక్కడ ఉన్నా హాయిగా ఉంటే అక్కడికే వెళ్తాం. ఆయనేమో చిన్మయానంద స్వాముల వారు హైదరాబాద్‌లో ఉంటే అక్కడికి. గుంటూరుకి వస్తే గుంటూరికి. బొంబాయి వెళ్ళి ఆ మధ్య ఇరవై రోజు లుండి వచ్చారు.

రాజా : ఔను. పొవాయ్‌లో ఆశ్రమం ఉంది. చాలా అద్భుతంగా ఉంటుంది.

సుభద్ర : నువ్వు వెళ్ళి చూసివచ్చావన్నట్టూ! అందుకని ఇల్లు వదిలేసి అక్కడే ఉండిపోతారేమిటి?

కల్యాణి : ఆధ్యాత్మిక చింత ఉండటం మంచిదే కదమ్మా.

సుభద్ర : మంచిదే. కానీ, ఇంట్లో కూర్చుని ధ్యానిస్తే దేవుడు కనిపించడా? నేనేం చేస్తున్నాను! స్వాముల వెంట, గోపురాల వెంట తిరుగుతున్నానా? నాకు మాత్రం పుణ్యం సంపాదించుకోవాలని లేదూ. ఊరూరా తిరిగి వేలకి వేలు ఖర్చు చేస్తున్నారు.

కల్యాణి : భక్తి కాదమ్మా, నాన్నగారిది వేదాంతమార్గం.

సుభద్ర : తన ఇహపరాలే గానీ కట్టుకున్నదాని మంచి చెడ్డలు చూడనవసరం లేదని వేదాంతంలో చెప్పారు లే! మీ నాన్నని సపోర్టు చెయ్యకు. నాకు ఒళ్ళు మండిపోతోంది.

జలజ : అప్పుడేమయింది, అమ్మమ్మా!

సుభద్ర : మీ తాతయ్య రిటైరయ్యారు. డబ్బు వచ్చిందా! అది ఈ విధంగా ఖర్చు చెయ్యటం మొదలు పెట్టారు. ఇన్నాళ్ళూ సంసార బాధ్యతలు మీద ఉన్నాయని నేను నోరుతెరిచి ఆయన్ని ఒక్కటి కూడా అడగలేదు. ఇప్పు డింక ఇబ్బందులు లేవుగా అని "రవ్వల దుద్దులు కొనిపెట్టండి" అని అడిగాను. అది ఆయనకి నవ్వులాటయింది. ఐటన్నంత ఉండవు, ఆరు వేల రూపాయలు! ఆ దుద్దులు పెట్టుకుంటే ఏమొస్తుంది! అసలు నగ లెందుకూ అన్నారు?

నీరజ : నిజమే! అటువంటి వాళ్ళని క్షమించకూడదు.

సుభద్ర : నిజమేనే, అమ్మా. వేదాంతం వల్ల ఆయనకి లభిస్తున్నది ఒకటే ఆనందం ఈ ప్రపంచంలో. ఇంకేమి ఆనందాలు కావు మరి. రవ్వల దుద్దులకోసం నేను ఎన్నాళ్ళ నుంచి ఆశ పెట్టుకుని ఉన్నానో ... మా అమ్మమ్మ మాటలే ఇప్పటికీ నా చెవుల్లో వినిపిస్తుంటాయి. ఉండీ అనుభవించలేని జన్మ! పైగా ముసలితనంలో కోరికలు పుడుతున్నాయి అంటూ నవ్వారు. ముసలిదాన్నైతేమాత్రం నగలు పెట్టుకో కూడదా?

జలజ : తప్పకుండా పెట్టుకోవాలి. అసలు ముసలివాళ్ళకే ఎక్కువ అలంకరణ కావాలి!

సుభద్ర : డబ్బులేదన్నారు. ఆరువేలు దండుగ అన్నారు. నా కోరిక చంపుకుని పోనీలే అని ఊరుకున్నాను. ఇప్పుడు ఆయన బదరీనాథ్ యాత్రకి బయలుదేరారు, ఆరువేలు పుచ్చుకుని. ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో మరి! అక్కడ ఆశ్రమంలో చందాకట్టి వస్తారుట. ముసలి తనంలో అక్కడే గడుపుతారుట!

జలజ : పోనీ నువ్వుకూడా వెళ్ళరాదా!

సుభద్ర : నేను కూడా అదే మాట అన్నానే, అమ్మా! ఆడవాళ్ళు ఉంటే అసౌకర్యంట! నేను కష్టపడలేనుట. కాఫీలేదు, టీ సయించటం లేదు, భోజనం అసహ్యంగా ఉంది అని సణుగుతానుట. నడవలేనుట. ఈయనతో ఒక డాక్టరు, ఒక లెక్చరరు, ఒక కంట్రాక్టరు ఉన్నారు. వాళ్ళకి తోడు ఒక వంట వాడున్నాడు. ఇన్ని హంగులున్నాయి. నేను మాత్రం పనికిరాలేదు. ఆయన వచ్చేదాకా పొలం డబ్బులు వసూలు చేసి ఇంటికి కాపలా కాయాలి. అదే అమ్మా నా బ్రతుకు. ఇంక నా ఓపిక చచ్చిపోయింది. నా ఇహమూ పరమూ ఆయన గొప్పపోతే ఎవరు చూస్తారో చెప్పు! మీ ఇష్టం వచ్చినట్టు చేసుకోండి అని నే నిట్లాగ వచ్చేశాను. మీ తాతయ్య చేసింది తప్పేనా? మరి.

జలజ : తప్పే, ముమ్మాటికీ తప్పే.

నీరజ : ఇక్కడికి రావటం మంచిపని చేశావు?

సుభద్ర : నాకు ఆస్తి లేకపోబట్టీ, డబ్బులేకపోబట్టీ కదూ మీ తాతయ్య నన్నట్లాగ చులకన చేశారు. ఆయనని ప్రాధేయపడి నవ్వులాట పాలయ్యాను.

నీరజ : ఔను, అమ్మమ్మా. ఆడవాళ్ళకి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం ఉండాలి.

సుభద్ర : ఉండాలే, అమ్మా. అప్పకుండా ఉండాలి. ఆస్తి ఉండాలి. లేకపోతే ఉద్యోగమేనా చేసుకోవాలి.

జలజ : అమ్మమ్మ మన వక్షమే అక్కా!

కల్యాణి : (ఇప్పటికి కల్పించుకుంటూ) నువ్వు ఏమిటమ్మా... మరినా... అసలే ఈ పిల్లలు నా మాట వినటం లేదు. జలజ పెళ్ళిచేసుకో నని, ఉద్యోగం చేస్తా నంటూంది. నీరజని అతడు అర్థం చేసుకోలేదుట, అలిగి వచ్చేసింది, ఇది కూడా ఉద్యోగం చేస్తుందిట!

సుభద్ర : ఆఁ!

రాజా : అందుకని అమ్మకి కోపం వచ్చింది. మీరంతా మీ ఇష్టం వచ్చినట్లుండండి నేను మా అమ్మ దగ్గరికి పోతాను అంది. నీ దగ్గరికి రావటానికి ప్రయాణ మవుతోంది, అమ్మమ్మా.

సుభద్ర : నిజమేనా, కల్యాణీ!

కల్యాణి : ఏం చెప్పనూ! మనసు బాగుండక నీ దగ్గరికి వద్దామనుకున్నాను.

జలజ : నువ్వేం చేస్తావులే, అమ్మా! నలభై ఏళ్ళనుంచి కాపురం చేస్తున్న అమ్మమ్మకి తృప్తి లేదు. పాతికేళ్ళ నుంచీ సంసారం చేస్తున్న నీకూ సుఖం లేదు. ఏడాదయిందో లేదో పెళ్ళయి నరకం చూశానంటుంది అక్క! ఎవరి సంసారంలోనూ సుఖం, తృప్తీ లేవు. నా నిర్ణయం సమంగానే ఉందన్నమాట! పెళ్ళి చేసుకోకూడదు.

కల్యాణి: (దెబ్బ తింటుంది.) వద్దు. అట్లాగ నిర్ణయం చెయ్యకు, జలజా. నీ కేం తెలుసు? అది సమస్యా పరిష్కారం కాదు. నాకు సుఖమూ, తృప్తీ లేకపోవట మేమిటి? పిల్లలు మీరు మాట వినకపోతే బాధగా ఉంటుంది కాని, మనకేమీ లోటు! ఇంత వాళ్ళైన మిమ్మల్ని చూస్తే నాకు ఆనందంగా ఉండదూ! అంత కంటే ఏం కావాలి? నా మాటకూడా మీరు కొంచెం ఆలోచించాలి అంటాను. అంతే.

రాజా: మరి నువ్వింక అమ్మమ్మ దగ్గరికి వెళ్ళటం లేదూ! రిక్షావాణ్ణి ఉండమన్నాను.

కల్యాణి: అమ్మమ్మే వచ్చేసింది కదూ. ఇంక నే నెక్కడికి వెడతానూ. ఎక్కడికీ వెళ్ళటం లేదు. అమ్మమ్మే ఇక్కడ నాలుగు రోజు లుండి వెడుతుంది. పొలం పనులున్నాయి. పెళ్ళి డబ్బు వసూలు చేసుకోవాలి అమ్మమ్మ. తాతయ్య ఊరికి వెడతారు.

సుభద్ర: ఆఁ. ఔను. వసూలు చేసి మీ తాతయ్య వచ్చేటప్పటికి పద్దులు అప్పగించాలి, నాయనా. తప్పుతుందా మరి. అట్లాగే నాలుగు రోజు లుండి వెడతాను.

కల్యాణి: బాధ పడుతున్నావా, అమ్మా. నేను నిన్ను వెళ్ళమనటం లేదు. నాన్నగారిని పంపించి వస్తే నా దగ్గరే ఉందువు గాని.

సుభద్ర: ఎందుకే నాకు బాధ! నీ కంటేనా? సర్దుకు పోవటం నాకు అలవాటేలే.

కల్యాణి: నాకు మాత్రం ఏం బాధలే. ఇంటి విషయాలు పట్టించుకోరని తప్ప ఆయన కేమీ చెడు అలవాట్లు లేవు. జలజ పెళ్ళి కుదిరితే, నీరజ మళ్ళీ తన ఇంటికి వెడితే ఇంక నా కేం బాధ!

సుభద్ర: జలజా, నీరజా! మీ ఇద్దరూ ఇట్లాగ మీ అమ్మని వ్యతిరేకించటం బాగుండలేదు.

కల్యాణి: అట్లాగ వాళ్ళకి నచ్చ చెప్పు, అమ్మా!

నీరజ: ఇంకేమీ చెప్పక్కర లేదులే, అమ్మమ్మా. నేనూ నాలుగు రోజులుండి వెడతాను. తాతయ్య దేశదిమ్మరి అని నువ్వూ, నాన్న కష్టసుఖాలు చూడరని అమ్మా సాధిస్తుంటే నాకు ఆశ్చ ర్యంగా ఉంది. నేనూ మీ లాగే ప్రవర్తిస్తు న్నానా అని. . .

రాజా: ఇంత సందేహంగా ఉందా? సందేహంలేదు. నువ్వూ అంతే. అయినా, బావ నువ్వు కూర్చో మంటే కూర్చుని, నించోమంటే నుంచుంటే ఎట్లాగుంటుందో ఊహించు. సర్కస్‌లో సింహం ఫీట్స్ చేస్తున్నట్లుండదూ. . .

జలజ: (విరగబడి నవ్వుతుంది.)

నీరజ: ఛీపో. నీ కంతా వేళాకోళంగా ఉంది!

జలజ: అక్కా! "ఆయన నన్ను అర్థం చేసుకోలేదూ" అని బాధ పడటమేనా లేక నువ్వెప్పుడైనా ఆయన్ని అర్థంచేసుకోటానికి ప్రయత్నించావాఅసలు?

నీరజ: ఇంకేం. తెలివితేటలకి లోటు లేదు నీకు. పెళ్ళి చేసుకుని సుఖపడగలవు. అన్నట్లు చెప్పటం మరిచిపోయాను. మీ బావకి ఒక మంచి స్నేహితుడున్నాడు. పిల్ల నచ్చితే చాలుట. కట్నం అక్కరలేదుట!

జలజ: ఏం ఉద్యోగం లేదేమిటి? భార్య సంపాదించి పెట్టాలా?

నీరజ: [illegible]

జలజ: [illegible]

నీరజ: [illegible]

జలజ: [illegible]

రాజా: [illegible]

సుభద్ర: [illegible]

రాజా: [illegible]

నీరజ: అయితే, [illegible] ఉత్తరం రాస్తాను.

కల్యాణి: (నవ్వుతూ) [illegible] ఎప్పుడు [illegible] రా, నీరజా, భోజనం చేద్దురు గాని.

నీరజ: (జలజతో) అనుకోకుండా నీ పెళ్ళి పనే కుదురుస్తున్నానే, జలజా. అసలు నీ పెళ్ళి కుదర్చటానికే వచ్చినట్లున్నాను. పద.

(అందరూ లోపలికి వెళ్తారు.) ★